

De dynastie van Valentinianus (364 - 394 n. C)

De dynastie van Valentinianus werd vernoemd naar Valentinianus I die wordt beschouwd als de laatste grote West-Romeinse keizer. Hij was eerlijk en hardwerkend, stichtte scholen, hoewel hij zelf amper kon lezen, en gaf geen belastinggeld uit aan luxe zaken, maar aan forten en andere praktische dingen, zoals gratis medische zorg voor de armen in Rome. Valentinianus was zelf christen, maar er was voor iedereen geloofsvrijheid.

De keizers uit dit tijdperk waren:

- Valentinianus I (364 - 375 n. C)
- Valentinianus II (375 - 392 n. C)
- Eugenius (392 - 394 n. C)

364 - 375 n. C - Het Keizerrijk onder Valentinianus I

munten met afbeelding van Romeins Keizer Valentinianus I.

Flavius Valentinianus (321 - 17 november 375 n. C), bekend als Valentinianus I, was een Romeins keizer van 26 februari 364 tot 17 november 375.

Valentinianus werd geboren in Cibalis (het huidige Vinkovci), in het zuiden van Pannonië. Zijn vader was Gratianus de oudere, een bekende en

gerespecteerde generaal. Valentinianus maakte ook carrière in het leger, zo was hij cavalerieaanvoerder onder Julianus Apostata, toen deze Caesar was onder Constantius II. Laatstgenoemden hadden echter ruzie met elkaar, wat ervoor zorgde dat Valentinianus ontslagen werd door Constantius. Valentinianus trouwde twee keer; eerst met Severa, die hem een zoon, Gratianus schonk, en daarna met Justina, die de moeder was van Valentinianus II en twee dochters: Galla (de latere vrouw van Theodosius I) en Justa.

Jovianus, de opvolger van Julianus Apostata als keizer, haalde Valentinianus terug bij het leger. Jovianus stierf echter al spoedig op 17 februari 364, en Valentinianus werd als zijn opvolger gekozen. Om het leger rustig te houden beloofde hij een medekeizer te benoemen, dit werd zijn broer Valens, die het oosten zou besturen, terwijl Valentinianus in het westen zou regeren vanuit Milaan. Er was al snel een opstand van Procopius, mogelijk een familielid van Julianus, maar Valens kon zijn leger verslaan en liet hem executeren in 366.

In 367 benoemde Valentinianus zijn oudste zoon, Gratianus, tot medekeizer. Het leger morde, want de jonge Gratianus leek niet echt geïnteresseerd in militaire zaken. Valentinianus suste de boel echter, en probeerde van Gratianus toch een militair te maken, overigens zonder veel succes.

Valentinianus was gedurende zijn niet bijzonder lange (11 jaar) heerschappij druk bezig met allerlei veldtochten tegen Germanen, o.a. de Saksen en de Alemannen. Hij was bijzonder succesvol hierin, en wist vrede te sluiten met de Alemannen en hun koning Macrianus, die een goede vriend van de Romeinen zou worden. Valentinianus liet veel verdedigingswerken bouwen in Gallia, omdat deze provincie van groot belang was voor het rijk.

In de stad Barletta (Italië) bevindt zich een Colossus. Het is meer dan 4,5 meter groot en dateert uit het einde van de 4e eeuw. Men vermoedt dat het hier gaat om keizer Valentinianus I.

Saksische piraten waren een andere bedreiging voor Valentinianus' regering. Deze piraten kwamen uit Britannia en waren bondgenoten van de Picten en de Schotten, en ze plunderden de kusten van Britannia en Gallia. In 368 stuurde Valentinianus comes Theodosius de oudere naar Britannia om in de in staat van anarchie verkerende provincie de rust te herstellen. Deze Theodosius was daar zeer succesvol in, en hernoemde vervolgens de provincie "Valentia", naar de twee regerende keizers. Theodosius werd vervolgens in 372 naar Africa gestuurd om een opstand van Firmus neer te slaan. Firmus pleegde zelfmoord nadat hij vernomen had van de landing van Theodosius en een leger.

In 374 waren de Quaden, een Germaans volk dat leefde aan de Donau, kwaad op de Romeinen omdat die forten bouwden in wat ze beschouwden als hun eigen gebied. Dit werd nog versterkt door de moord op hun koning Gabinius, waarvoor Valentinianus verantwoordelijk werd gehouden. De Quaden staken de Donau over en plunderden Pannonia. Valentinianus kwam in 375 orde op zaken stellen met een groot leger. Bij een audiëntie met een ambassadeur van de Quaden werd Valentinianus, die bekend stond om zijn ontvlambaarheid, kwaad over hun vredesvoorstel en begon te schreeuwen. Van de opwindings kreeg hij een hartinfarct, waaraan hij overleed.

375 - 392 n. C - Het Keizerrijk onder Valentinianus II

Valentinianus II, 375-392 n. C. AV Solidus (4,48 g). Geslagen 388-392 AD. Trierse munt.

Flavius Valentinianus, bekend als Valentinianus II (371 - 15 mei 392) was West-Romeins keizer van 22 november 375 tot 15 mei 392.

Nadat op 17 november 375 keizer Valentinianus I was overleden riep het leger 5 dagen later diens vierjarige zoon Valentinianus II uit tot de nieuwe keizer. Dit was enigszins problematisch, aangezien Valentinianus' oudere broer Gratianus al sinds 367 (mede)keizer was. Het leger weigerde echter zijn alleenheerschappij.

Valentinianus, een zeer jonge keizer in een rijk dat er toch al niet goed voor stond, had weinig macht. Zijn moeder manipuleerde en bestuurde hem. Zijn positie werd verder ondermijnd toen in 383 Magnus Maximus, een legerleider in Britannia, in opstand kwam en Gratianus liet vermoorden. Om Maximus tegen te houden werd bisschop Ambrosius van Milaan erop uitgestuurd om te onderhandelen over vrede. Magister militum Bauto liet ondertussen de alpenpassen verkennen. Er werd een overeenkomst gesloten, zodat Maximus een min of meer legitieme keizer werd en grote delen van het westelijke rijk zou regeren.

In 387 viel Maximus Italië echter binnen en moest Valentinianus de Oost-Romeinse keizer Theodosius I om hulp vragen. In 388 werd Maximus verslagen en was Valentinianus weer keizer over het hele westelijke rijk; in naam wel te verstaan, want het was duidelijk dat Theodosius de echte macht had. Theodosius bleef tot 391 in het westen, om daarna magister militum Arbogastes op Valentinianus te laten letten. Deze vond dat niet echt leuk, en klaagde erover bij Theodosius, die niet naar hem luisterde. Op 15 mei 392 werd Valentinianus dood gevonden, waarschijnlijk heeft hij zelfmoord gepleegd.

392 - 394 n. C - Het Keizerrijk onder Eugenius

Eugenius. 392-394 n. C. AR Siliqua (1,75 g). Trierse munt.

Flavius Eugenius (? - 6 september 394) was West-Romeins keizer van 22 augustus 392 tot 6 september 394. Omdat hij geen enkel recht op de troon had en niet werd erkend door Theodosius I, die in het oosten toen al de macht had, wordt hij een usurpator genoemd.

Eugenius kwam uit een Romeinse familie, en werd door de machtige Frankische generaal Arbogast op de troon gezet. Deze wilde liever een Romeinse marionet op de troon, omdat hij zo wat meer legitimiteit kon verwerven voor zijn regime.

Onder Eugenius werden er verschillende werken begonnen om oude tempels van Romeinse goden te herstellen, zoals het altaar van Victoria in de Senaat. Het is niet helemaal duidelijk of Eugenius nu zelf christen was of niet. Eugenius wist ook de bondgenootschappen met de Alamannen en de Franken te hernieuwen.

Keizer Theodosius bereidde echter een invasie voor en vertrok in mei uit Constantinopel. Op 5 september kwam het tot een bloederige veldslag (Slag aan de Frigidus) die 2 dagen duurde. Op 6 september werd Eugenius gevangengenomen en onthoofd.